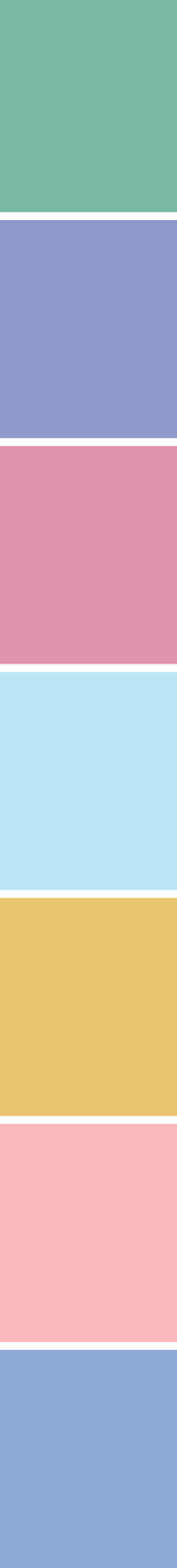

UITGEBUIT!

Hét spel tegen mensenhandel

Handleiding

Mensenhandel is geen makkelijk onderwerp.
Voor kinderen niet, maar ook voor volwassenen niet. Daarom adviseren wij om dit spel altijd te spelen met een volwassene erbij. Om volwassenen hierin te helpen en hen al wat meer informatie te geven over mensenhandel, is er achterin deze handleiding een korte uitleg te vinden.

Met dank aan:

Lysette Klop & Esther Vlot (docenten Aanpak Mensenhandel)

Frederike Ambagtsheer (Criminoloog Erasmus)

Lara de Witte (Defence for Children)

Wende den Braver (Spelontwikkelaar)

Basisschool De Hoeksteen, Nijkerk (groep 8A en 8B)

Het spel

Uitgebuit! is een spel dat kinderen meer leert over het onderwerp mensenhandel, om zo een stukje bewustzijn te creëren en om kinderen informatie te geven over bepaalde situaties bij mensenhandel. Want hoe goed je ook oplet, iedereen kan in de handen van een mensenhandelaar terecht komen. Daarom is het extra belangrijk om kinderen te informeren over dit onderwerp. Dit alles op een speelse en interactieve manier, namelijk door middel van vragen, weetjes, opdrachten, stellingen en dilemma's.

Zoals al eerder beschreven is mensenhandel geen makkelijk ontwerp; voor kinderen niet, maar ook voor volwassenen niet. Daarom is het advies om de kinderen dit spel altijd te laten spelen met een volwassene erbij. Om volwassenen hierbij te helpen en ook wat meer achtergrondinformatie te geven over mensenhandel, is hieronder een korte uitleg te vinden. Verder is het advies om voorafgaand aan het spel een gesprek met de groep te voeren, om zo zicht te krijgen op de kennis die de kinderen al over het onderwerp hebben en om de kinderen zo al voor te bereiden op het spel.

Wat is mensenhandel?

Mensenhandel is het werven, vervoeren, overbrengen, opnemen of huisvesten van een persoon met gebruik van dwang en met het doel om die persoon uit te buiten. Er bestaan vier verschillende vormen van mensenhandel, deze worden hieronder kort toegelicht.

Seksuele uitbuiting: dit is misschien wel de bekendste vorm van mensenhandel. Hierbij wordt iemand gedwongen om seksuele diensten te verlenen tegen betaling van geld of een andere vergoeding, het verdiende geld komt in de meeste gevallen bij de mensenhandelaar terecht. Iedereen (man, vrouw, kind) kan slachtoffer worden van seksuele uitbuiting, maar het grootste deel van de slachtoffers is vrouw.

Voorbeelden van seksuele uitbuiting zijn prostitutie, pornografie onder dwang, seksuele dienstverlening onder dwang en loverboys.

Arbeidsuitbuiting: dit houdt in dat mannen, vrouwen en/of kinderen moeten werken onder slechte omstandigheden. Verder worden de inkomsten ook (deels) afgenomen. Het is niet alleen werken onder slechte omstandigheden, het is vaak een combinatie van slechte werkomstandigheden met dwang, geweld of bijvoorbeeld misleiding. Arbeidsuitbuiting komt in allerlei verschillende sectoren voor, bijvoorbeeld in de land- en tuinbouw, in de horeca en in de schoonmaakbranche.

Orgaanhandel: dit is het te koop aanbieden en/of verkopen van organen met als doel om er geld aan te verdienen.

Criminele uitbuiting en gedwongen bedelen: hierbij worden mannen, vrouwen en/of kinderen gedwongen om strafbare dingen te doen. Bijvoorbeeld drugs smokkelen, diefstallen plegen of zakkenrollen. De blijft niet bij degene die het doet, maar komt bij de mensenhandelaar terecht.

Meer informatie

Wilt u meer informatie over dit onderwerp? Neem dan een kijkje op de volgende websites van hulporganisaties:

CoMensha: dit is het landelijke coördinatiecentrum tegen mensenhandel. Jaarlijks brengen zij de aard en omvang van mensenhandel in beeld en ze zetten zich in voor de rechten en belangen van slachtoffers van mensenhandel in Nederland. Deze organisatie is te vinden via de volgende website: www.comensha.nl

Global Slavery Index: op deze site is een overzicht te vinden van slavernij over de hele wereld, gerangschikt op het

aantal slachtoffers. Verder brengt deze organisatie jaarlijks een rapport uit over het aantal slachtoffers van moderne slavernij wereldwijd. www.globalslaveryindex.org

Nationaal Rapporteur: de Nationaal Rapporteur onderzoekt de aard en omvang van mensenhandel en seksueel geweld tegen kinderen in Nederland. Op basis van deze onderzoeken adviseert de Nationaal Rapporteur de overheid over hoe mensenhandel en seksueel geweld tegen kinderen kan worden voorkomen en bestreden. www.nationaalrapporteur.nl/

De politie: binnen de politie zijn speciale teams van rechercheurs opgezet voor prostitutie en mensenhandel. www.politie.nl

Fier: Fier is het landelijk expertise- en behandelcentrum op het terrein van geweld in afhankelijkheidsrelaties. Hun opdracht luidt als volgt: voorkomen van geweld, stoppen van geweld en hulp bieden bij de gevolgen van geweld. www.fier.nl

Defence for children: dit is een internationale organisatie die opkomt voor de rechten van het kind. Ze werken vanuit zeven verschillende thema's, een daarvan is bijvoorbeeld seksuele uitbuiting. www.defenceforchildren.nl

Veilig Thuis: dit is het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling. Veilig Thuis geeft advies en biedt ondersteuning, ook aan professionals. Veilig Thuis heeft regionaal verschillende organisaties. www.veiligthuis.nl

Op de website van CoMensha worden gratis modules over mensenhandel aangeboden. Het doel van deze modules is om professionals kennis te laten maken met mensenhandel, verschijningsvormen, hoe het te signaleren en wat te doen bij vermoedens van mensenhandel. www.comensha.nl/mensenhandel-academy/onderwijs/onderwijsmodules/

Gesprek voor het spel

Zoals we hierboven al noemde, is het van groot belang om vooraf aan het spel kinderen alvast kennis te laten maken met het thema mensen. Wat is mensenhandel nu eigenlijk en welke vormen van mensenhandel zijn er allemaal? Dit kan je als leerkracht of ouder op vele verschillende manieren doen. Een van deze manieren is om materialen te gebruiken uit een van deze lespakketten:

De organisatie '**Helse Liefde**' heeft verschillende preventieprogramma's ontwikkelt om het onderwerp loverboys bij kinderen en jongeren onder de aandacht te brengen. De beschikbare programma's zijn te vinden op de volgende website: www.helseliefde.nl/preventie

CKM (centrum kinderhandel en mensenhandel) heeft verschillende pakketten ontwikkelt over mensenhandel. Deze zijn te vinden op de volgende website: www.maakhetzichtbaar.nl/voor-scholen

Merel van Groningen heeft samen met de politie lesbrieven met als onderwerpen loverboys, sexting en grooming. Dit speciaal voor de groepen 7 en 8. Om kinderen zo op een laagdrempelige manier kennis te laten maken met deze onderwerpen. www.comensha.nl/mensenhandel-academy/onderwijs

Organisaties als **WarChild, Unicef en Amnesty International** hebben lespakketten ontwikkeld over kinderrechten.

Ook kan je kinderen een woordweb laten maken over het thema van mensenhandel. Wat weten ze al van mensenhandel? Daarnaast zou je voorafgaand aan het spel een begrijpend lezen les kunnen maken met daarin een tekst over mensenhandel. Dit kunnen teksten zijn over wat mensenhandel is of nieuwsteksten over mensenhandel.

Het belangrijkste is dat kinderen, voorafgaand aan het spel, al een idee hebben van wat mensenhandel is. Maar zeker net zo belangrijk is het gesprek na het spel. Door het spel zijn de kinderen veel te weten gekomen over mensenhandel. Dit kan meer vragen hebben opgeroepen en kinderen kunnen ook door het onderwerp geschrokken zijn. Bespreek daarom goed in de klas of thuis, wat de kinderen met deze informatie kunnen. Focus hierbij vooral op dat kinderen naar een volwassene toe gaan als ze iets niet vertrouwen en zorg ervoor dat dit onderwerp bespreekbaar is en blijft. Schaamte en onzeker van slachtoffers zorgt er nog veel te vaak voor dat mensenhandelaren hun gang kunnen gaan!

Meldcode

Als professional in het onderwijs zou u ook mogelijk signalen van mensenhandel kunnen herkennen. De methode om geweld te signaleren, slachtoffers te ondersteunen, en het geweld eventueel te melden, is de Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling. Het stappenplan van deze meldcode staat hieronder uitgeschreven.

Stap 1: signalen in kaart brengen

Stap 2: overleg met een collega en/of met een externe deskundige (denk aan een organisatie als bijvoorbeeld Veilig Thuis)

Stap 3: bespreek de signalen en factoren met de cliënt

Stap 4: weeg de verzamelde informatie samen met collega en externe deskundige Heb ik op basis van stap 1-3 een vermoeden van een vorm van mensenhandel? Heb ik een vermoeden van acute en/of structurele onveiligheid?

Stap 5: beslis welke stap noodzakelijk is, bijvoorbeeld: de situatie volgen, hulpverlening inzetten, melden. Bij acuut gevaar dient de politie direct ingeschakeld te worden.

Begrippenlijst

In dit spel kunnen er soms lastige woorden staan in de vragen, opdrachten of stellingen. Kinderen kunnen voor deze woorden terecht bij de begrippenlijst in de spelregels. Ook in deze handleiding is deze begrippenlijst terug te vinden.

Bedelen: Iemand smeken om gratis spullen of geld aan je te geven. Denk bijvoorbeeld aan kleding of eten.

Commercieel: Handelen met als doel geld verdienen.

Doneren: Iets (gratis) aan iemand geven.

Fraude: Het niet nakomen van regels of het vervalsen van iets.

Getransplanteerd: Het vervangen van een slecht werkende orgaan.

Grenzen (eigen grenzen): Een denkbeeldige lijn. Als je daar overheen gaat, ga je te ver en kan je iemand pijn doen.

Handel: Het kopen en verkopen van spullen.

Hulporganisatie: Organisaties die hulp bieden aan andere mensen die hulp nodig hebben.

Illegaal: Dingen die verboden zijn.

Isolatie: Afgezonderd

Keurmerk: Geeft een bepaalde kwaliteit van iets aan.

Kwetsbaar: Als iemand ergens kwetsbaar voor is, is die persoon ergens gevoelig voor

Legaal: Dingen die toegestaan zijn.

Mensenhandelaar: Iemand die mensen wil uitbuiten (gebruik maken van) om er zelf geld aan te verdienen.

Misleiding: Iemand iets gemeens wijsmaken. Iemand voorliegen.

Onkosten: Kosten die je maakt om bijvoorbeeld iets te kopen, maken of doen (bijvoorbeeld reiskosten).

Opt in: Dit heeft te maken met orgaandonatie. Bij landen met opt in ben je geen donor tenzij je aangeeft dat je wel donor wilt zijn.

Opt out: Dit heeft te maken met orgaandonatie. In landen met opt out ben je donor tenzij je aangeeft dat je geen donor wilt zijn.

Prostituee: Een man of vrouw die tegen betaling seksuele handelingen doet met iemand.

Real life: Het echte leven, niet online.

Rechten: Ieder mens heeft rechten, deze rechten staan in de wet (bijvoorbeeld: ieder kind heeft recht op ouders of verzorgers).

Roma: Een groep mensen zonder vaste verblijfplaats, ook wel zigeuners genoemd.

Signalen: Een teken wat iets aan kan geven (bijvoorbeeld: een rommelende buik is een signaal dat je trek hebt).

Uitbuiten: Ergens voordeel uit halen, ergens van profiteren

Voodoo: Een vorm van bijgeloof (komt voor in Afrika en Zuid-Amerika).

Werven: Iemand overhalen om voor jou te werken of iets voor jou te doen.

Zakkenrollen: Een zakkenroller steelt ongemerkt iets uit iemands tas, jas of broekzak. Zakkenrollen is dus een vorm van diefstal.

